

Jose Antonio
Ardanza

EAEko lehendakaria

Biktima guztiak gogoan

(Miguel Angel Blanco zenaren urteurrenean)

■ Bihar urtebete Miguel Angel Blanco hil zutela. Eta kasu honetan —beste batzuetan ez bezala, zoritxarrez— urtea ez da nahikoa izan gertatutakoa ahazteko. Alderantziz, hainbat ekitaldi antolatu dira oroitzapena bizkortzeko. Bidezkoa da, gainera, horrela izatea. Bidegabekeria izugarri hura eta gizartean sortarazi zuen zirrara izugarria ezin dira ahaztuta geratu.

Nik ere, lerro hauen bidez, bat egin nahi dut zoritxarreko gertakari haien oroitzapen kolektiboarekin. Baina, Lehendakari gisa egiten dudanez, bidegabekeria barkaezina egingo nuke, Miguel Angel Blancoren oroitzapen pertsonalarekin batera, azken hogeita hamar urteotan indarkeriak gure Herrian pilatu dituen biktima guztiak, era berean eta sentikortasunez, gogoratuko ez banitu.

Hain zuzen ere, nire ustez, biktima bat gogora ekartzea, familia baten omenaldi pribatu zintzoa baino zerbait gehiago izatea nahi bada eta, kasu honetan bezala, gizarte osoaren elkartasun keinu bihurtzea nahi bada, ezin daiteke, inola ere, beste biktima guztiak ahaztuz egin. Alderantziz, biktima guztiak kontutan hartuz eta guztiei elkartasuna adieraziz egin behar da. Horixe da sektarismo edo bereizkeri konnotazioak uxatzeko modu bakarra.

Balio unibertetsala duen burutazio honek zentzu berezia du niretzat aktualitateko bi gertakizuni buruz erreflexionatzeko dudanean. Hona hemen lehenengoa: Hilketak izugarri hura gertatu zenetik pasatu den urtebete honetan, ETAk beste bederatziz izen gehitu dizkio bere biktimen zerrenda makabroari eta, horietariko batzuen kasuan, bere senide eta adiskideen zirkulua osatzen dutenek bakarrik gogora ditzakete izenak ahailekin bereizirik egin gabe. Beste guztiontzat, izen horiek zenbaki huts bilakatu dira.

Bigarrenik, aldi berean, eta halabeharrez, bi gertakizunen oroitzapena gertatu da: Miguel Angel Blancoren hilketaren lehen urteurrena, eta ETAk, 1968an, heriotza-atentatuen lasterketa eroari hasiera eman zioneko hogeita hamargarren urteurrena. Biak, oraindik ere menperatuta gauzkan oinaze eta sofrimenduzko kate beraren begiak dira.

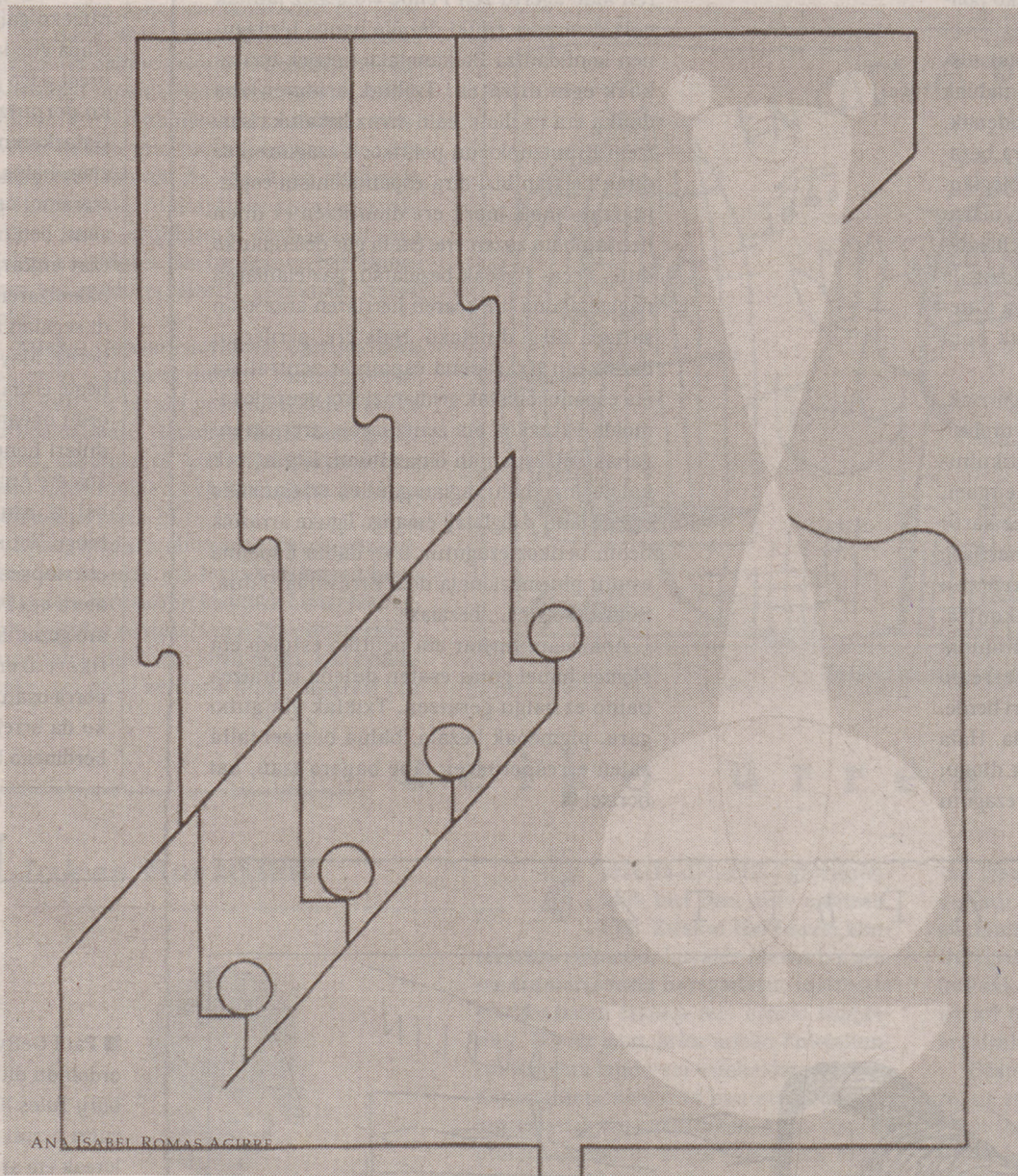
Bi gertakari hauek bultzatu naute biktima jakin bati nire omenaldi berezia egitera, horretarako beste biktima guztien oroitzapena gogora ekarriz.

Urruti dagoen 1968. urtetik hona, ia zortziehun dira ETAk hil dituen biktimak eta milaka seniderik maitatuenak betiko galdu ondoren negarretan bizi diren umezurtz, alargun eta anai-arrebak.

Ordutik hona, berrogeita hamarretik gora izan dira terrorismoaren aurkako gerra zikinean aritu ziren Estatuko arduradun eta funtzionarioek edo haiek kontratatutako mertzenarioek hil zituzten biktimak, eta beste hainbeste dira

indarkeria erabiltzen dutenek sofrimendua ekarri baitute, gainera, beren famulietara eta inguru afektiboan bizi diren pertsonen artera. Esate baterako, sofrimenduan bizi dira eta errukia merezi dute hainbat familiak ere, egindako kri-

Hogeita hamar urtetan pilatutako biktima guztien mina gauza izango ahal da sofrimendua eta heriotza sortarazi dituztenak ukitzeko!



ANA ISABEL ROMAS AGUIRE

haiek utzitako hutsuneagatik negar egiten duten familiak, bidezkoa den Justiziaren ordaina ere jaso ez dutelarik.

Ordutik hona, era berean, kontaezina dira, bizia galdu ez badute ere, bahiketa, estortsioa, mehatxu edo larderiaren menpe bizi behar izan duten pertsonak. Hauek ez dute aukerarik izan Zuzenbidezko Estatuak guztioi bermatzen digun seguritate eta askatasunean bizitzeko.

Baina azken hogeita hamar urteetan pilatu den oinazea askoz handiagoa izan da: Indarkeriarekin bat etorri eta

menegatik jaso dituzten zigorrak betetzeko espetxean dauden senideengandik edo zigorra ez betetzeko ihesi joan direnengandik apartaturik bizi baitira.

Hau da, azaleko begirada batean, indarkeriak eta terrorismoak azken hogeita hamar urteetan gure Herrian utzi duen arrasto luzea. Bertan, inolako dudarik gabe, Miguel Angel Blancoren irudia nabarmentzen da. Baina bere benetakako esanahia ez datorlako bere bakardadean aztertutik, izenik gabeko biktimen pilaketa tetrikoarekin batera adierazten duen tragediatik baizik.

Beste kasu batzuetan isla soil bat besterik ez zena, Blancoren kasuan irudi indartsu bihurtu da, argi eta garbi adierazten baitu besteek adierazi ezin izan zutena: zein zentzugabe eta alferrekoa den terrorismoaren jokabidea. Zergatik hainbeste ankerkeria? Zertarako hainbeste oinaze? Horiek dira terrorismoaren hogeita hamar urteotako historia gorri eta tragikoak gaur jaurtikitzen dizkigun galderak.

Gizartearen gehiengoak ez du bere burua gai ikusten galdera horiei erantzuna emateko. Ez du antzematen zergatik eta zertarako erabiltzen den indarkeria. Horregatik egoera hau are larriagoa eta eraman ezinagoa iruditzen zaio. Baina beste pauso bat ematea falta da:

indarkeriaren erabilerarekin bat etorri eta erabiltzen dutenek aitortu beharko lukete beraiei ere ezinezkoa gertatzen zaiela erantzuna ematea. Hau egiteko ausardia izaten dutenean gutariko bakoitzak utziiko diogu gure hilak nork bere aldetik lurperatzeari eta denok elkarrekin negar egingo dugu guztion hilengatik. Orduantxe hasiko da adiskidetzeta.

Ongi dakit adiskidetzeta hitzak, gaur bezalako egun batean esanda, sarkastikoa eman dezakeela. Terrorismoaren eraso krudel eta etengabeak gure hizkeratik aldentzera eta bere orde momentuaren gogortasunarekin bat datozen beste hitz batzuk erabiltzera behartuko bagintu bezala. Gaur, adiskidetzeta hitza, batzuentzat, ahultasun eta, are gehiago, amore ematearen sinonimoa izango litzateke.

Hala eta guztiz ere, nire ustez, euskal gizarte bateratu eta adiskidetu bat nahi izatea eta bilatzea izan ziren, Ajuria-Eneko Akordioa izenpetzera eraman gintuztenak eta urte askotan elkartuta mantendu gaituztenak. Gaur ere pentsatzen dut, desio eta bilaketa horretatik aparte, ezin izango dugula berriro bat egin eta ezin izango ditugula berreskuratu gure batasuna, gure indarra eta —zergatik ez esan— antzinako handitasuna. Indarkeria nagusitu zaigula onartu beharko genuke adiskidetzearen azken helburua ukatu eta

behin betiko gorrotoan eta erasoan bizi zera behartuko bagintu. Itxaropen guztia galaraziko liguke.

Nolanahi ere, oinazez eta heriotzaz betetako urteurren bikoitz honetan, itxaropena da transmititu nahi dudana sentimendua. Hogeita hamar urtetan pilatutako biktima guztien mina gauza izango ahal da sofrimendua eta heriotza sortarazi dituztenak ukitzeko! Onartzen dut hau ez dela ohiko gogoeta politikoa. Ez du zertan izan gainera. Azken batean, sakon-sakonean, gizatasun kontu bat da auzitan dagoena. ■